

PAVASARIS BE ROŽIŲ

STIPRUS VĖJAS IŠ MASKVOS NUŠALDĖ ADENAUERIO PASTANGOMIS IŠUGDYTUS VOKIEČIŲ-PRANCŪZŲ DRAUGYSTĖS ŽIEDUS. — PAGYVĖJUSIUS PARYŽIAUS-MASKVOS ŪKINIUS SANTYKIUS SEKA SOVIETŲ DIPLOMATINĖ OFENZYVA. — JOS TIKSLAS GAUTI PRANCŪZIJOS PRIPAŽINIMĄ VOKIETIJOS PADALINIMUI

Vytautas Meškauskas

"Jawohl" -- užtikrintas džiaugėsi tada buvęs V. Vokietijos kancleris Konradas Adenaueris, priimdamas 1963 m. vasarą Vakarų Vokietijos sostinėje Bonnoje gen. de Gaulle: -- "draugystė tarp Prancūzijos ir Vokietijos yra kaip rožė, kuri nuolatos žydi, kuri kiekvieną pavasarį išsprogsta ir laimingai pergryvena žiemos speigus".

1965 m. pavasarį toji rožė -- pastebėjus Der Spiegel savo balandžio 21 d. Nr. -- jau neturi jokių pumpurų. De Gaulle, kurį Adenaueris ir jo politiniai draugai skaitė didžiausiu Vokietijos draugu, dabar skubiai ieško sovietų draugystės vokiečių sąskaiton. Paiklus rožes, kurių puoselėjimui Adenaueris buvo atsidėjęs Hitlerio laikais, reikia atsimiti kai kuriuos faktus:

1. Prancūzija sutrukdė Italijos iniciatyvą šaukdamą Bendrosios Rinkos valstybių užsienio reikalų ministerių konferenciją, kurioje turėjo būti ieškoma būdų didesnei tų valstybių politinei vienybei pasiekti, nors ir buvo su ja sutikęs kanclerius Erhardui viešinti pas jį Paryžiuje. Erhardui tai priminus, de Gaulle pradėjo kalbėti apie "vyriausybės galvų" susitikimą, kuris tačiau turėtų būti "gerai paruoštas".

2. Prancūzija susitarė su Sovietų Sąjunga abiejuose kraštuose įvesti prancūzišką "Secam" spalvotos televizijos sistemą, tuo būdu užbėgdama Vienoje numatytai Europos valstybių konferencijai, kurioje turėjo būti tariamasi, kodėl sistema vieninai priimti visoje Europoje: prancūzišką, vokišką ar amerikonišką;

3. Prancūzija išnaudojo vokiečių - arabų konfliktą, kad užėmus vokiečių ūkines pozicijas arabų kraštuose;

4. Prancūzija kalbino JAV ir D. Britaniją neleisti Vakarų Vokietijos seimui susirinkti tradicinio posėdžio Berlyne. Kaip žinia, tas posėdis iššaukė sovietų laikiną blokadą ir demonstratyvų sovietų lėktuvų skraidymą virš Vakarų Berlyno.

Prie to reikia pridurti, kad de Gaulle jau 1959 metais pripažino Oderio-Neisės liniją kaip galutinę Vokietijos rytų sieną. De

Gaulle sistematingai plėtė ūkinis ryšius su Rytų Vokietija ir dabar jai pasiūlė ilgametį kreditą, už kurį Prancūzijos valstybinis automobilių fabrikas Renault Rytų Vokietijoje įrengs automobilių įmonę.

Pagaliau ir šioje vietoje jau kelis kartus pabrėžtas Valerijono Zorino paskyrimas nauju ambasadorium Paryžiuje rodo Maskvos susidomėjimą santykiais su de Gaulle. Zorinas laikomas daugiausiai patyrusiu sovietų užsienio tarnybos pareigūnu ir kartu yra vienintelis sovietų diplomatas, kuris priklauso visasąjunginėms kompartijos CK.

Zorino tikslas esąs sudaryti naują Paryžiaus-Maskvos draugystės paktą, kuris pakeistų 1944 m. Stalino - de Gaulle paktą. Tą paktą Kremlius atšaukė 1955 metais po to, kai Prancūzija sutiko su Vakarų Vokietijos apginklavimu.

Naujas prancūzų - sovietų sutartėjimas turėtų būti atžymėtas sovietų karių dalyvavimu Paryžiaus Champs-Elysees parade, o į Maskvą bus pasiųsta delegacija tų prancūzų lakūnų, kurie karo metu kovojo sovietų pusėje "Normandijos - Nemuno" eskadrilėje. Abu parada -- Paryžiuje ir Maskvoje -- įvyks gegužės 8 d. minint vokiečių kapituliacijos 20-ties metų sukaktį.

Tokios įvykių eigos akivaizdoje senasis sodininkas Adenaueris, kaip praneša hamburgiškis Welt am Sonntag, pasiuntė de Gaulle asmenišką laišką, įspėdamas dėl per gerų santykių su sovietais. Adenaueriui tokia įvykių raida yra itin skaudi, nes jis tikėjo į glaudžią katalikiškos Vakarų Europos sąjungą. Tačiau de Gaulle pirmiausia galvoja apie Prancūzijos interesus, taip, kaip jis juos supranta. Atrodo, kad jo nuomone Prancūzijai geriau, kai Vokietija yra padalinta: viena dalis sujungta su Vakarų Europa, kita palieka sovietų įtakos zonoje. Ar reikia po to stebėtis, kad Vokietijoje pradama ilgėtis Bismarcko politikos, Bismarcko, kuris sėkmingai laviravo tarp Rytų ir Vakarų ir savo valdymo laikotarpyje neprileido prie Paryžiaus - Maskvos santarvės?

Chicagos Vytauto draugovės vilkukai Pakalniškis, Kunstmanas ir Levanas džiaugiasi padarytu inkilėliu. Jie dar labiau džiaugsis, kai jame apsigyvens paukštelis šeima... V. Vijeiklo nuotrauka

LENKŲ — SOVIETŲ SUTARTIS IR JOS ATGARSIAI

VYT. ALSEIKA

Dirvos korespondentas

V. Vokietijoje

Balandžio 8 d. Varšuvoje pasirašyta Lenkijos - Sovietų Sąjungos sutartis kelia ir Vakarų kraštų dėmesį, stebint tolimesnius lenkų - sovietų santykius. Šioji sutartis pakeitė 1945 m. balandžio 21 d. Stalino - Bieruto sutartį. Prieš 20 metų pasirašytoji pradėjo galioti tuo metu, kai tarp Vakarų sąjungininkų dar buvo žymūs nuomonių skirtumai dėl Lenkijos ateities ir komunistų remiamas Liublino komitetas dar nebuvo pripažintas vyriausybe. Nebuvo nustatytos ir Lenkijos sienos -- pagal Maskvos ir Varšuvos nuomonę, tai įvyko Potsdamo konferencijos metu (iš tikrųjų, Potsdamo sutartyje numatyta, kad galutinės Lenkijos sienos būsimosios nustatytos taikos konferencijoje). Anomet Varšuvos vyriausybė jau buvo gavusi Maskvos patikrinimą, kad ji paremsianti Oderio - Neisės sieną. Dabar Varšuvoje pasirašyta sutartis nėra automatinis anos sutarties pratęsimas, bet naujai perredaguota sutartis, kurioje ypatingai pabrėžta bendra abiejų šalių politika Vokietijos atžvilgiu. Tai matyti jau sutarties įžangoje, kurioje kalbama apie "Vakarų Vokietijos militarizmą, keliantį grėsmę Europos saugumui", bet drauge pabrėžiama, kad abi šalys sieksiančios "stiprinti taiką pagal JTO tikslus ir principus". Būdinga, kad toje pačioje įžangoje konstatuota, jog Rytų Vokietija arba "Vokietijos Demokratinė Respublika, įgyvendinusi Potsdamo susitarimo principus, efektyviai padeda užtikrinti saugumą Europoje ir stiprinti tarptautinę taiką..."

Iš devynių sutarties straipsnių, pirmuose trijuose kalbama apie "amžiną draugystę", bendradarbiavimą ūkiu, kultūros, mokslo ir kt. srityse, apie "suverenumo gerbimą" ir apie siekimą galutinai likviduoti kolonializmą. 5 straipsnyje garantuojama Lenkijos Vakarų siena -- čia abi šalys "konstatuoja, kad vienas iš pagrindinių Europos saugumo veiksnių yra Lenkijos Liaudies Respublikos valstybinės sienos palei Oderį ir Lužicų Neisę neliečiamybė".

(Būdinga: kalbama apie "Lužicų Neisę", iki šiol Lenkijoje ir kitur tebuvo minima Oderio - Neisės siena). 6 str. turi reikšmės būsimiems lenkų - sovietų santykiams Vokietijos atžvilgiu -- čia pabrėžiama, kad abi šalys "naudos visas joms prieinamas priemones, siekdamos pašalinti agresijos grėsmę, kylančią iš Vakarų Vokietijos militarizmo bei revanšo jėgų arba bet kurios kitos valstybės, kuri sudarytų su jomis sąjungą". 7 str. pažymėta kad jei vieną iš šalių "užpuols ginklu kuri nors valstybė ar gru-

pų valstybių apie kurias kalbama 6 straipsnyje, tai antroji šalis... vykdydama individualios arba kolektyvinės saviginos teisę pagal JTO įstatų 51 straipsnį, tuojau pat suteiks jai visokeriopą pagalbą, taip pat ir karinę, ir parems ją visomis savo turimomis priemonėmis". Pagaliau, 8 str. kalbama apie tarimasi dėl svarbių tarptautinių problemų, o 9 str. numato greitą sutarties ratifikavimą.

Kaip šioji sutartis vertinama? Ši kartą pažvelkime į šveicarų, prancūzų spaudos komentarus ir į atgarsius Lenkijoje. Pagal šveicarų spaudą (N. Zuercher Ztg.), jei į šią sutartį žiūrėti kaip į precedentą, tai tektų pažymėti, kad sovietai nelinkę vykdyti integravimo planų satelitų atžvilgiu, kaip nuogastavę kai kurie sovietinių reikalų teoretikai. Sovietų Sąjunga ir per ateinančius dešimtmečius santykius su Rytų bloko kraštais vykdys abipusį su nuogastavę kai kurie sovietinių reikalų teoretikai. Sovietų Sąjunga ir per ateinančius dešimtmečius santykius su Rytų bloko kraštais vykdys abipusį su nuogastavę kai kurie sovietinių reikalų teoretikai.

Tačiau praktiškoji sutarties vertė mažėja, kai pagal antrąjį str. Lenkija įpareigojama bendradarbiauti Ekonominės savitarbos (COMECON) taryboje ir Varšuvos pakto rėmuose (tai numatyta įžangoje). Toliau, kai kalbama apie abipusius pasitarimus, tai tenka susidaryti įspūdį, kad čia aiški Maskvos įtaka. Iš kitos pusės, 6 str. lenkams į ranką teikia ginklą apsaugoti nuo eventualių Maskvos

politikos pasikeitimų santykiuose su Vokietija.

Paryžiaus "Le Monde" ypatingai pabrėžia lenkų baime, kad sovietai neišleisų į pasitarimus su Bonna. Esą, tas nerimas buvęs ypatingai didelis, kai savo metu Chruščiovas buvo numatęs keliauti pas kanclerį Erhardą. Pagal prancūzų dienraštį, sutartis reiškianti atsakymą nuo Chruščiovo metodų -- šis veikęs daugiau kaip diktatorius. Jei pažymėtus reikalus nesikišti į kitos šalies reikalus, tai, pasak "Le Monde" reikėtų, kad grįžtama prie 1956 m. spalio mėn. nuotaikų Lenkijoje, nuotaikų, kada buvo pabrėžiamas daugiau nepriklausomas polinkis. Esą, tos nuotaikos dar nesančios išblėsusios.

Jei spręsti iš Lenkijos gautų žinių, tai naujoji Maskvos - Varšuvos sutartis greičiau grąžinusi 1945 m. padėtį, kada partija ir bendra krašto politika glaudžiais ryšiais buvo susieta su sovietų partija bei politika. Jei Gomulka, kaip tariaama Lenkijoje, dar glaudžiau bendradarbiaus su Maskva, pagal Maskvos komunistų vadovus, tai galėtų stabdinti veikti į kai kurių Rytų bloko kraštų polinkius bandyti vesti daugiau nuo Maskvos nepriklausomą politiką.

Čia reikia pridurti, kad prieš sutartį pasirašant Varšuvoje vyko sovietų - lenkų ūkio pasitarimai. Iš Lenkijos gautų informacijų seka, kad pagal susitarimą lenkų pramonė turėsianti tenkintis gamyba, kurios paskirtis bus patenkinti sovietų rinką. Aiškėja, kad dalis pramonės bus praplėsta, dalis susiaurinta ir tai priklausys nuo sovietinio partnerio poreikių. Varšuvos partinis dienraštis "Trybuna Ludu" sutarties (Nukelta 1 2 psl.)

Brazilijos lietuviai atgavo savo namus

ST. VANCEVIČIUS

Dirvos korespondentas

Brazilijoje

Dr. V. Kudirkos vardo Lietuvių rūmai, kurie buvo išnuomoti vienam svetimšaliui ir jų dalis su sale pernuomota japonų mokyklai, pagaliau vėl atgauti lietuviams. Nuomininkams pralaimėjus bylą teisme, jie išsikraustė. Lietuvių Sąjunga Brazilijoje, kuri yra tų rūmų juridinis savininkas, pavedė juos tvarkyti lietuviams Tėvams Jezuistams: Jonui Giedriui, Jonui Kydikiui ir Jonui Bružikiui. Tėvai jezuitai, vietos lietuvių padedami tuojau ėmėsi apieštus rūmus tvarkyti. Naujai išdažyta rūmų didžioji salė bei kitos patalpos, įvesti nauji šviesos laidai ir atliekami kiti pagrindiniai remonto darbai. Vienoje iš mažesnių salių laikinai įrengta koplyčia, kurioje lietuviams laikomos pamaldos.

Šių metų gegužės 2 dieną rengiamas Dr. V. Kudirkos rūmų atidarymas lietuviškai religinei ir kultūrinei veiklai su programa. Lietuvių Sąjungos Brazilijoje naujoji vadovybė rengiasi šių rūmų salėje suruošti savo programą -- vakarą su įvairia parengima.

Visi Sao Paulo lietuviai labai džiaugiasi, kad Dr. V. Kudirkos rūmai, statyti lietuvių švietimo ir kultūros reikams vėl grįžo į lietuvių rankas.

LIETUVIŲ SĄJUNGA RŪPINASI LIETUVIŲ APJUNGIMU

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje yra seniausia Sao Paulo lietuvių organizacija, veikianti nuo 1931 metų. Prieš paskutinįjį karą ši organizacija buvo sujungusi visas tautiškai nusistačiusias lietuvių organizacijas, lietuvių mokyklas, jų tėvų komitetus ir lietuvių tūrėjo visas, net penkias lietuvių mokyklas, kuriose mokėsi virš 600 lietuvių mokinių. Užėjus karui visa svetimšalių veikla buvo suvaržyta ir ši lietuvių seniausia ir didžiausia organizacija visai pakriko. S-gos vadovybė atsistojo žmonės su menkais sugebėjimais tvarkyti jos reikalus tais sunkiais laikais. Dėl to organizacija turėjo daug medžiaginių nuostolių, nustodama didelės dalies savo nejudamo turto ir taip pat daug nukentėjo moraliai.

Pokariniais laikais S-gos veikimas buvo vėl atgaivintas nors ir be didesnio pasisekimo. Bet paskutiniiais keleriais metais, į S-gos vadovybę patekus mažai atsakingiems žmonėms organizacijos veikla buvo visiškai sumukusi. Praėjusiais metais S-gos valdybos pirmininku buvo išrinktas didelis patriotas ir susipraęs lietuvis Jonas Jodelis, kuris dėjo pastangas atgauti organizacijos prestižui lietuvių koloni-

(Nukelta 1 2 psl.)

Pavojingas gaisras...

Pietų Amerikos lietuvių kongreso organizacinis komitetas ir finansų komitetas su pirmininku prel. P. Ragažinsku (viduryje).

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LAŠAS PO LAŠO...

Kai mūsų tėvai nukalė patarę: "Lašas po lašo ir akmenį pratašo", jie neturėjo omenyje nei komunistinės propagandos pasekų, nei lietuvių tautos išsivijos prieškomunistinės kovos priemonių. Tačiau ši patarlė, kaip iš praktikos matome, lygiai tinka ir vienam ir kitam.

Neretai daugelis išsivijos organizacijų ir pavienių lietuvių abejingai pažįsti mūsų prieškomunistinę veiklą arba laisvės kovą vien todėl, jog klaidingai supranta tos kovos galimą apimtį ir veiksmingas priemones. Kai kurie pasiskubina atsakyti į kiekvieną pasifilmą Lietuvos laisvės kovai vesti labai jau nudėvėtu posakiu: "Iš to vistiek nieko neišeis". Tačiau apsiriki tie, kurie lauks, jog šis tautietis, atmetęs jam siūlomas "nepriimtinas" priemones, dės visas pastangas prisidėti prie tokio darbo, iš kurio "kas nors išeis". Kokios viso to priežastys? Jų yra daug. Viena iš jų -- tai galvojiimas, jog yra kažkoks trumpas - drūtas būdas aiškiai ir apčiuopiamai prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo ar prie komunizmo susilpninimo bei sunaikinimo. Todėl visos kitos priemonės ir būdai atrodo esą neverti pastangų, kadangi jų pasekmės nėra dramatiškos, ir tuoj pat nematomos. Taip galvojančiai klaidina save ir kitus: ir iš šios blauros pasaulinės padėties nėra ir negali būti paprastos ir lengvos išeitys. Jeigu, kaip dabar matome, lengvos išeitys kadaise ir buvo prielamos, kaip Vokietijos kapituliacijos metu, Berlyno lyfto, Korėjos karo, Vengrijos revoliucijos metu, tai anuo metu tos išeitys taipogi daugeliui neatrodė lengvos ir paprastos. Ir juo daugiau laiko praėis, juo išeitys bus sunkesnės, jų kaina brangesnė, ir jų sprendimas pasaulio taikai pavojingesnis. Panašiai kaip su automobilium, kurio remontas atidėliojamas, arba žmogaus sveikata, kurios priežiūra nuvilkdama, jeigu bus leista pasaulio reikalams riedėti be stabdžių ta pačia linkme daug ilgiau, už kokių 10-15 metų, jei ne mes patys, tai mūsų vaikai, atgal pažvelgę gal sakys: "Ana va -- 1965 metais, Vietnamo karo metu -- būty buvę kur kas lengviau ir paprasčiau susitvarkyti. Tada Kinija nei atominių bombų nei raketų dar neturėjo; Meksika dar nebuvo komunistų rankose; Quebec'o provincija dar nebuvo nuo Kanados atsiskyrusi ir į rytus nusisukusi..." Ar bent panašiai...

Tačiau, laimei, pastaruoju metu Vietname mūsų Prezidentas pagaliau pritraukė stabdžius į nuolatį pakalnę riedėjusiam vežimui. Kiek ilgai jis galės ištvirti savo tvirtą politiką, daug pareis nuo vadinamosios viešosios nuomonės.

Šia proga ryškiau negu bet kada pasirodė, kaip komunistai sujudina ir įjungia kairiuosius ir vadinamus liberalus vartyti jų propagandą žmonių ir atstovų tarpe už "taiką ir žmoniškumą", kada tik raudonieji pradeda gauti į kailį. (Paskutinį kartą mes panašų manevrą matėme, kai belgai ir amerikiečiai pabandė išgelbėti baltuosius kunigus, civilius, vienuolius, vaikus ir moteris iš komunistinių agitacijos sužvėrintų laukinių konge). Raudonųjų propaganda nepasitenkina vien tik dideliais dramatiškais vienkartiniais žygiais. Jie išnaudoja kiekvieną mažiausią progą savo mintį sklepyti. Per gyvą žodį, per laiškų spaudoje, per

reportažus, piktetus, studentų ir kitas organizacijas, per kalbas ir filmus apie pavergtų kraštų "kultūrinį ir ekonominę pažangą", per profesorių autoritetą, per dvasiškų artimo meilę, per vaikų meilę ir motinų skausmą, per nuoširdų amerikiečių taikos troškimą. Jie išnaudoja kiekvieną vietą, laiką, progą ir būdą ir nesako -- "iš to vistiek nieko neišeis". Jie žino, jog tokios, kad ir mažiausios pastangos, jeigu nukreiptos į vieną tikslą, nuneina niekais. Todėl lašas po lašo vis varva iš raudonosios propagandos kriauklės. Ir jeigu niekas tos kriauklės neprisuks, arba tų lašų nenukreips į paties komunistinio namo raudonojo molo pamatus, mūsų prezidento drąsus žingsniai galės būti sustabdyti prigašdintos ir dėl savo tvirtų žingsnių sugadintos tautos mažumos, kuri melagingai vadinama viešąja nuomone. Pagal apklausinėjimus virš 80% amerikiečių tvirtai pritaria prezidento Johnsono griežtai politikai Vietname. Tačiau "komunistinės taikos apaštalai" yra specialiai audrai vandens šaukšte sukelti. Jie turi tvirtas pozicijas įtakingose ir pagarbaus vardo orose ir plačiai skaitomoje spaudoje.

Kadangi mes Lietuvos bylai kelti ir komunizmo pavojui, kuris grėsia Amerikos laisvei, ryškinti tokių gerų priemonių neturime, mums teks dirbti kiek sunkiau ir į darbą įtraukti kiekvieną, kad ir kukliausia patriotą lietuvį. Nereikia pamiršti, jog mums šimteriopai padeda tai, kad mes skelbiame ne melą o tiesą. Mes turime įsisąmoninti, jog komunistas yra tas pats, ar tai Raimūno miškelyje, ar tai Kongo džiunglėse, ar tai Californijos universitete, ar tai Vietnamo ryžių laukuose. Kur mes nepastotume jam kelią, mes pastojame kelią Lietuvos okupantui, ir kiekvieną kartą, kada mes atkreipiame laisvųjų žmonių dėmesį į komunizmo pavojų ir jo tikrąją esmę, mes padedame pavergtiesiems kurių laisvės viltys pareina nuo to, kaip sąmoningai bus laisvojo pasaulio piliečiai. Mes negalime tikėtis vieni patys išlaisvinti pavergtuosius ar apginti laisvuosius, tačiau mes galime panaudoti savo patyrimą įspėti pasauliui dėl raudonosios grėsmės, lygtos Romos šventyklos žąsys, kurios, pajutę barbarų veržimąsi per mūrų sienas nakties tamsioje, savo gagenimu pažadino užmigusių Romos gynėjų ir tuo būdu

Lietuvos Diplomatinės Šešas Stasys Lozoraitis laike pasikalbėjimo su Dirvos redakcinės kolegijos nare Emilija Čekiene. Nuotraukoje iš kairės sėdi: dr. V. Čekas, min. S. Lozoraitis, E. Čekienė ir konsulas A. Šimutis.

MIN. S. LOZORAITIS AKTUALIAIS KLAUSIMAIS

Lietuvos Diplomatinės Šešas min. Stasys Lozoraitis neseniai aplankė Pietų Ameriką ir Jungtines Amerikos Valstybes, kur jis vizitavo svetimų valstybių valdžios atstovus, tarėsi Lietuvai liečiančiais klausimais, stebėjo išsivijos lietuvių politines kultūrines nuotaikas ir, grįždamas atgal į Romą, balandžio 10 d. mielai sutiko savo kellių išpūdžiais pasidalinti su Dirvos skaitytojais, redakcinės kolegijos narei Emilijai Čekienei atsakydamas į keletą klausimų.

— Tamstai, Pone, ministeri, teko aplankyti po platų pasaulį išsisklaidžiusius lietuvių ir pažinti jų gyvenimo sąlygas. Kokį išpūdį sudarė Pietų Amerikoje įsikūrę mūsų tautiečiai?

Proga buvo tikrai reta, nes Pietų Amerikoje buvau pirmą kartą, o antra, Pietų Amerikos lietuvių, kuriuos esu sutikęs, visi, be išimties, buvo man labai draugiški. Atmosfera tenai buvo tokia pat gera, kaip Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių visuomenėje, kurią esu aplankęs jau 5 kartus.

— Kokios politinės nuotaikos vyrauja išsivijos lietuvių tarpe dabar palyginus su Tamstos lankymąsi po JAV 1957 m.?

Vyriausias klausimas, kuris mums visiems rūpi, yra Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Šiuo klausimu abiejų Amerikų lie-

išgelbėjo Romą nuo perankstyvos pražūties.

Tik reikia atsiminti, jog "lašas po lašo ir akmenį pratašo", ir nelaukti, kol veiklos kriokliai už mus uolas sutrupins. Pagaliau ir kriokliai iš mažų lašelių susidaro. Užtat niekas neturi teisės pasakyti -- "apsieis ir be manęs", arba -- "iš to nieko neišeis", nes praetis istorija ir dabarties faktai rodo, jog tai netiesa.

Vilius Bražėnas

tuviai yra vieningai nusistatę, būtent, kad sovietų okupacija ir komunistinė santvarka Lietuvoje privalo būti pašalintos. Kai dėl nuotaikų skirtumo palyginus su 1957 metais, kada aš ilgesnį laiką buvau Jungtinėse Amerikos Valstybėse, tai turiu aiškų įspūdį, kad ne tik įvairių partijų bei srovių politinis bendradarbiavimas dabar yra pastatytas ant gero pagrindo, bet ir savitarpio susipratimas yra pagilintas, kas pasireiškia tiek veikloje, tiek asmeniniuose santykiuose. Manau, kad savo kellių išpūdžius galiu apibūdinti sakdamas, jog Amerikoje jaučiausi lyg esąs arčiau prie Lietuvos.

— Kaip Tamsta, Pone ministeri, žiūrėte į išsivijos lietuvių nuomones dėl bendradarbiavimo su kraštu?

Laikau, kad mūsų išsivijos nuomonė apie bendradarbiavimą su okupuotuoju kraštu yra sveika bei tikslinga, būtent: nesueiti į jokus santykius su sovietais ir Lietuvos okupacinės valdžios atstovais ir daryti viską, kas teikia tautai krašte moralinę pasipirtį, o atskiriems žmonėms materialinę pagalbą. Svarbu, kad lietuviai Lietuvoje žinotų, jog be sovietų egzistuoja didelis civilizuotas pasaulis; jog žmonių bei tautų laisvės idėja tebėra vyriausias civilizacijos pagrindas; jog Lietuvos teisės į tą laisvę neneigia niekas, išskyrus sovietus. Tačiau kadangi tokio bendravimo su kraštu sovietai neleidžia, aš nemokėčiau pasakyti, kaip be laiškų ir siuntinių užsienio lietuviai gali palaikyti santykius su Lietuva. Teisybė, kai kam sovietai leidžia atsilankyti Lietuvoje. Bet, viena, tokiais leidimais neprivalo naudotis joks užsienio lietuvis, turįs bent kiek žymesnį vaidmenį mūsų politinėje ar visuomeninėje veikloje. O antra, šiais metais, kada sovietai, minėdami Lietuvos okupacijos sukurtą kaip Lietuvos "išlaisvinimą", ne tik išmėgė žėidžia mūsų tautą, bet taip pat splauna į veidą kiekvienam sveiko proto padoriam žmogui, -- šiais metais niekas, nei lietuvis, nei kitatautis neprivalo važiuoti į okupuotąją Lietuvą.

— Kokį vaidmenį vaidina Lietuvos Diplomatinė Tarnyba dabar Lietuvos laisvinimo byloje?

Diplomatinė tarnyba atstovauja Lietuvos valstybei, rūpinasi Lietuvos piliečių interesais, artimai bendradarbiauja su užsienio lietuvių visuomene, palaiko ryšius su draugingomis mums vyriausybėmis. Informuodama jas apie padėtį Lietuvoje ir intervienuodama tais klausimais, kuriais mums reikalinga politinė parama. Be to, mūsų tarnyba veikia svarbioje propagandos srityje, santykiuodama su spauda ir teikdama žinių apie Lietuvos praeitį ir dabartį atskiriems žmonėms, kurie tais dalykais domisi: visa tai sudaro žymų įnašą į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylą. Pagaliau Lietuvos diplomatinės tarnybos vaidmuo yra tame, kad ji iš viso egzistuoja, nos nuo Lietuvos okupacijos dienos mus skiria 25 metai. Praėjus tokiui laiko tarpui nuo

— Ar dalyvavote pasitarimuose su laisvinimo veiksniais?

Aš buvau pakviestas į Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos, Lietuvių Delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime ir pastarojo Gen. Komisijos posėdžius. Šie kontaktai buvo man didžiai naudingi, o asmeniniai labai malonūs. Juose taip pat pasireiškia mano bendradarbiavimas su tomis organizacijomis. Posėdžiuose dalyvavo ir Gen. Konsulas V. Stašinskas.

— Ar Tamsta, Pone ministeri, lankėtės pas JAV valdžios asmenis?

Urugvajuje buvau priimtas Tautos Valdomosios Tarybos, kuri yra aukščiausias valstybės organas, nario ir užsienio reikalų ministerio, o Kolumbijoje užsienio reikalų ministerio ir Respublikos Prezidento, Washingtono esu padaręs tris vizitus Valstybės Departamente.

— Koks Pietų Amerikos ir JAV vyriausybės nusi-statymas Lietuvos atveju?

Valstybės vyrai ir diplomatai, kuriuos esu sutikęs trijose sostinėse, išreiškė daug simpatijos Lietuvos laisvės bylos atžvilgiu. Toji simpatija išplaukia iš kalbamų vyriausybės politikos, kurios vieną principų sudaro tautų bei žmonių laisvės gerbimas ir smurto tarptautiniuose santykiuose pasmerkimas. O juk sovietų okupacija Lietuvoje yra nesusuderinama su tokiu principu. Pažymėtina, kad Kolumbijos Respublikos Prezidentas, užbaigdamas ilgą pasikalbėjimą su manim, pasiklausė, kuo jo vyriausybė galėtų būti Lietuvai naudinga. Išgirdęs mano pageidavimus, jis pažadėjo juos išpildyti. Urugvajaus užsienio reikalų ministeris taip pat teigiamai atsakė į mano pareikštus pageidavimus. Kai dėl Valstybės Departamento, tai jo palankumas Lietuvai yra seniai žinomas ir mano atsilankymas Departamente suteikė man dar vieną progą tuo įsitikinti. Be to, kalbant apie Jungtinių Amerikos Valstybių politiką, tenka visada turėti omeny, kad tai yra vienintelis pasaulyje kraštas, kuris teikia karinę bei kitokią pagalbą apginti kitai valstybei -- Pietų Vietnamui -- nuo raudonosios agresijos ir kuriame egzistuoja Laisvosios Europos Komitetas, pasipuošiantis sovietų pavergtosios Europos dalies, taigi ir Lietuvos, nepriklausomybės atstatymą.

Baigdamas šį pasikalbėjimą, reiškiu didelę padėką visiems lietuviams, mano seniems ir naujais draugams bei pažįstamiems, o taip pat organizacijoms, kurie savo darbu ir palankumu padarė šią mano ilgą kelią mąloni, sėkmingą ir, tikiuosi, Lietuvai naudingą.

Skaityk ir platink
DIRVĄ.PELNYKITE DIVIDENTUS
KETVIRČIAIS
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI ISSIUNČIAMAI PASTU
KETVIRČIAIS... INVESTMENT
SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ —

TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI

Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota

U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
Telef. CA 5-18642439 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Telef. WA 5-2737

DIDELIS IŠPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai papigintomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

NAUJIENA: Suknelėms medžiagos — nylonas kartu su pamušalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Kas tankmėms pavasarį žada?

(2)

S. IVOŠKIS

Panašiais samprotavimais turėtume atsiskirti ir su margaisiais dagiliais -- ne tikrais miško gyventojais ir nuolatiniais giedoriais, ir su mūsų kanarėlėmis alksinukais -- dėl tokių pačių priežasčių, ir su mažyčiais nykštukais, ir su čivyliais raudongalviais ir su maloniomis žaliukėmis, ir su riestauodegėmis karietaitėmis, ir su ylanosiais lipučiais, ir su melsvarūbišiais bukučiais (vilkučiais), ir su peštukėmis liepsnelėmis. Tik vienui vienas storasnapis, margaspalvis sviliukas atitiktų mūsų reikalavimus, nes jis yra ir tikras miško gyventojas (bent iki soduose priunksta vyšnios, kurių kauliukus jis paskui ima traškyti kaip vilkas kaulus) ir parlėkęs giedoti jis pradeda tada, kai vieversėliai iš padangių paleidžia savo tryliavimus; dėl tosios garbės kiltis sviliuko atveju tėra ta, kad -- nepaisant jo aistringų pastangų -- ir kukliausio skonio paukščio mylėtojas jo raižius plepalus giesmė laikyti atsisako. Tad mūsų miškams belieka dar tik kai kurie strazdai. Be aukščiau minėtųjų pas mus dar gali pasitaikyti baltabruvis strazdas, nuo giesmininko tesiskirias savo raudonomis plunksnomis po sparnais ir baltais antakiais, bet jis gyvena šiaurėje, per mūsų kraštą tik praskrenda pavasarį bei rudenį. Čia negleda, ir juodasis strazdas -- graikštus, lygiai juodas paukštis (o žmonelė ruda) su geltonu snapu ir rudais, blizgančiais vyzdžiais, tartum topazais, geltono aukso žieduose, jis yra gero žneukio didumo, bet ilgesne uodega. Juod. strazdas gieda giesmės labai panašias į strazdo giesmininko, tik jo dūdelė yra kiek sodresnė, kiek lėčiau pučiama, pūsdamas jis retkarčiais staigiai nutraukia kvapą ir gadina gaidą spygtelėjimu. Strazdo giesmininko giesmės atrodė linksnesnės, juodojo strazdo -- iškilmingesnės, be to, tenai, kur pastarasis yra nuolatinis gyventojas, pavasario atbudimą jis ima skelbti jau vasario mėnesį, kai "šišuots pavasario sniegas" vos teprededa tirpti.

Mūsų krašte juodasis strazdas yra tipingas drėgnų, krūmingų miško tankmių paukštis, iš kurių jis retai teišskrenda. Jisai net vengia tūpti medžių viršūnėse (todėl kai kur jis "pamėdula" ir vadinamas), ir tuo griežtai skiriasi nuo savo giminaičio giesmininko, kuris, kaip kiekviena vokalinė garsenybė, iš tuštybės aistringai rivalizuoja su kolegomis, dėl to giedodamas renka kuo aukštesnę, kuo laisvesnę vietą, kad jo giesmės toliau neštų. Vadinas, jei tik juodasis strazdas pakankamai anksti prabiltų, Lietuvos tankmių pavasario heraldo garbė jam pelynytų derėtų užvis geriausiai. Tuo reikalu mūsų jaunasis ornitologijos mokslas štai ką sako: "Juodasis strazdas, Turdus merula... Pas mus paprastas, žiemai išskrenda" (prof. Ivanauskas) -- tai ir visos žinios. Tad šį giesmininkų mylėtojų svarbų klausimą reikia bandyti atspausdinti sudėjęs į krūvą bendro ornitologijos mokslo surinktas žinias ir savus to paukščio papročių pastebėjimus.

Kas lietuvišką juodąjį strazdą pažįsta kaip baltų tankmių slapuką, tam pirmas apsilankymas kodame nors mieste anapus buv. Lenkijos vakarų sienos pateikia tiesiog žiodyniančią staigmeną: to paukščio vakarų giminaičiai ten zuja parkuose, gazonais, net ant šaligatvių tarp kojų. Mokslo literatūra parodo, kad Europos vakaruose ir piečiau nuo mūsų jis parkuose gyvena jau mažiausiai nuo 16-to šimtmečio (žiūr. pvz. Gesner, 1600); tas jo kraustymasis iš miškų į miestus vyksta spontaniškai, be tiesioginės žmogaus rankų pagalbos. Kadangi paukščio rinkimasi nuolatinės gyvenamosios vietos lemia tinkamo maisto kiekis, lizdų krovimosi sąlygos ir klimatas, tai jeigu juodieji strazdai renka miestus, dabartiniuose miestuose jiems tais atžvilgiais turi būti geriau nei miškuose.

Strazdai minta sraigėmis, kirmėlėmis, vabzdžiais, uogomis ir vaisiais. Miškų kultūrinimas to maisto išteklius turi mažinti: žemė ten sausinama, krūmai iškertami, visokie laukiniai vaismedžiai nyksta; o miestų kultūrinimas, kur gausėja nuolat laisvomi žolynai, platūs parkai su visokiausia augmenija ir turtingi sodai, palankias sąlygas ryškiai nusveria savo pusėn. Be to, mieste nestinga įvairių mėsinų atmatų, kurias juod. strazdai noriai minta, o rudenį ir žiemą vakarų miestuose visokių uogų -- šermukšnių, kadugių gebėnės, kukmedžio, šėivamedžio, erškėčio ir k. -- esti daugiau negu kultūrinuose miškuose. Veisimosi saugumas miestuose irgi didesnis, nes miestų katėms degeneravusios žmonių lėpinamos namų žaisliukus, juod. strazdai prieštaktiškai ir neturi; žmonės dar tiek neišprotėjo, kad tokių giesmininkų lizdus imtų draskyti už tokį susilaikymą jiems mokama reto sodrumo gaidų duoklė nuo vasario iki liepos pabaigos. Tų didmiesčių gyventojams juod. strazdas pavasario grožybės pažada daug anksčiau nei mums vyturėliai. Tad ar jis to paties negali daryti mūsų tankmėms? Kitaip tariant, kaip visi tie daviniai siejasi su mums rūpimu klausimu: ar juod. strazdas mūsų miškams nėra pavasario skelbėjas?

Visa atitinkama literatūra ir mūdieniai to paukščio papročių stebėjimai sako, kad juod. strazdas yra linkęs sėsliai gyventi, kad jis nėra tikras migrantas, kaip kad pvz. kregždės ar garniai, bet tik iš būtinumo skrenda iš savo krašto kiek piečiau nepalankiam metui praleisti. Pietų Švedijoje, jis buvo sėslus paukštis dar Linnejo laiku -- tai bus jo šiaurinė sėslumo riba; rytuose jis sėsliai gyvena iki Danzigo (Zoppotų), Poseno, Breslavo ir Mor. Ostravos (Pax, 1917). Karaliaučiuje jo dar nėra. Tačiau su išvada nerandika skubėti. Juod. strazdai Rytprūsių miestuose gali sėsliai negyventi ne dėl per šaltų žiemų, bet dėl to, kad tame krašte jiems dar nėra reikalo į miestus keltis -- ar dėl palankaus miško gyvenimo ar dėl nepakankamų tų miestų sąlygų, -- nes seni straz-

dai vidutinius šalčius gerai pakeičia, o miškiniui juod. strazdai miestus maisto ieškoti niekad nesikrenda. Visos šios žinios mums leidžia spėti, kad nešaltomis žiemomis tuose miškuose kur gausu uogų, juod. strazdai gali gyventi per visą žiemą, kad susilauktų pavasarinio meilės nerimo savo įvairiabalėmis dūdelėmis gali suskardinti mūsų tankmės. Čia ne be reikšmės bus ir mano vienas pastebėjimas, 1921/22 metų gruodžio šalčių metu (metų tiksliai nebeatsimenu) vežiodamas medžius iš Buktos miško, kasdien matydavau pulką juod. strazdų godžiai lesant pamiškės šermukšnių uogas. Tai ar tame miške, kur tiek daug kadugių, o gretimose žuvinčių paliose aibė spalgenų, juod. strazdai negalėjo pergyventi pvz. šiąją šiltą žiemą? Ar Buktos miškyno tankmės žiemet nesulaukė pavasarinio koncertų anksčiau už visus mus, miestiečius ir kaimo gyventojus? Po tokio klausimo žodis iš pareigos priklauso tyti miškų eiguliams.

Be to, šventadieniniai paukščių mylėtojai, dar geriau pasielgsime šituo reikalui nelaukdami jokio pareigos žmonių atsakymo. Lietuviškasis juod. strazdas yra vertas savaimingai sekti. Kas jautė džiaugsmą jį Lietuvoje sekdamas, kas jį pažįsta kaip graikš-

ty, liekną miškų atsiskyrėlį su didelėmis baltkūčiomis akimis, tam susitikimas su jo giminaičiais kodame nors vakarų didmiestyje bus nuviliantis sukrėtimas: Lietuvoje jis yra kilnus aristokratas o tenai -- žūnus chamas; čia jis žinomas kaip iškilmingas dūdelius, tenai daugiau kaip drąsus vagiškis; net jojo išpūdingose akyse, kuriomis jis tenai akliplėšikai seka praeivius, žiba jau nebe išmintingo baltkūčio ugnelė, bet žigono klasta ir grobuoniški instinktai. Sparnuotų gledorių globotojai ten jau skundžiasi, kad jų juod. strazdai ne tikta kitus paukščius iš savo teritorijų vaiklo (kaip pvz. liepsnelės), bet kartais net savo brolių vaikus plėšikiškai ryja. Deja! Tai kaina, kurią mes iš svetimos kišenės mokame už savo vad. civilizacijos laimėjimus.

Tasai paukščio būdo keitimasis atsiliepė ir jo mene. Miestų juod. strazdo giesmės yra nebe tokios įvairios, darosi gerklinės, raižios. Tarp mūsų juod. strazdo ir anojų giesmių charakterio skirtumas pasidarė toks, kaip tarp meistro obojaus, pučiama iškilmingoje pavasarinų garsų simfonijoje ir kasdieninė miklaus chaltūrininko dūdos, maigomos minios padžiuginti. Kam tokių menų charakterio skirtumas ką nors gyvenime reiškia, tas lietuviškąjį mišką ir mūsų juodąjį strazdą -- jo reprezentacinį pavasario dūdorių -- turi pamilti dar labiau.

LIETUVIŲ LITERATŪROS VADOVĖLIAI

Šių metų kovo mėnesį Chicago Aukštesniajai Lituanistikos Mokyklai suėjo 15 metų nuo jos įsteigimo, tad šios sukaikties proga teltų paminėti vieną atliktų darbų, kuris, mano manymu, yra reikšmingas ne tik šios mokyklos mokiniams, bet ir iš viso lituanistiniam švietimui.

Lituanistinis švietimas yra būtinas prilaugančiosios kartos tautinei sąmonei ugdyti, ypač gyvenant svetimoje aplinkoje. Tad visai natūralu, kad lietuviai, atsidūrę laisvajame Vakarų pasaulyje, kur tik buvo įmanoma, tuojau ėmėsi organizuoti įvairaus pobūdžio lituanistines mokyklas, kurių tinklas vis plėtėsi ir plėtėsi, nors mokslo priemonių stokoję.

Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla nuo pat įsteigimo naudojosi dar nepriklausomą Lietuvos ar Vokietijos pabėgėlių -- tremtinių stovyklose išleistais lietuvių literatūros vadovėliais, kurių, laikui slenkant, pradėta stokoti. Be to, tie vadovėliai savo stiliumi, pateikiama medžiaga bei pobūdžiu kas kart vis labiau netiko tam jaunimui, kuris turėjo jais naudotis. Kilo gyvas reikalas paruošti naujus, atitinkančius pakitusiųjų gyvenamųjų sąlygų reikalavimus, susijusių su naujai įstojančiųjų mokinių lituanistiniu pasiruošimu. Pagaliau ir tie pasenusieji literatūros vadovėliai beveik visai išseko, o ką bekalbėti apie grovimo ar dėl nepakankamų tų miestų sąlygų, -- nes seni straz-

KURIUO KELIU EISIM...

Emilija Čekienė

Jau baigiasi antras dešimtmetis nuo masinės lietuvių imigracijos į šį kraštą, kada senieji organizacijų kūrėjai -- vadovai džiaugėsi, jog Lietuvoje JAV-se mažiausiai 50-čiai metų bus pratęsta. Nepraėjo dar 50, o tik 15 metų ir to laiko tekmėje jau daug kas pasikeitė visoje lietuviškoje veikloje ir Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje, Mirė ilgamečiai Sąjungos darbuotojai ir steigėjai: adv. A. Ols, J. Ginkas, dr. M. Colney, dr. J. Paplėnas, dr. B. Dirmeikis, Ig. Vileniškis, A. Juška ir daug kitų.

Keičiasi Sąjungos vadovybės, negrįžtamai išėjusius narius papildė nauji, tik nesikeičia ALTS-gos idealai. Jų siekdami Antano Smetonos ir Tumo - Vaižganto pramintu vidurio keliu, remiant lietuvių tautos pastangas atstatyti bei išlaikyti savam krašte nepriklausomą Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves (S-gos įstatų 2 str. c.).

Mūsų idealai, uždaviniai ir tikslai tie patys, bet laikui bėgant, gyvenimo sąlygoms ir žmonėms keičiantis, tenka nuolatos ieškoti vis naujų, geresnių, prieinamesnių kelių Sąjungos uždaviniams įgyvendinti. Tų naujų kelių beišeikant turime labai budėti, kad

iš tiesaus ir garbingo kelio nepasuktumėm į vingiuotą, slaurą šunkelį.

Čia pravartu prisiminti vieno Dirvos vedamojo žodžius: "Juk gerai žinoma, kad komunistai, kad visą tave įtrauktų, niekad nepažinojo pačiam ir įstai. Pirmą pradžią tik vieno piršto, paskiau rankos, o paskiau taps lįsi, nes bus pakankamai tave sukompromitavę ir kitos išeities nebaturėsi" (1961.2.24 d.).

ALT S-gos skyriai, besiruošdami Seimui turėtų apsvaistinti ir paieškoti naujų ir geresnių kelių, kaip atskleisti komunizmo klastą ne vien tik svetimiems, bet ir saviems lietuviams, kurie vis garsiau pradeda kalbėti ne tiek apie nuostolius, kiek apie okupanto nuopelnus mūsų tautai, kada iš tikrųjų jokie nuopelnai neatsvers padarytos tautai gyvybinės žalos. Žalos, kurią Lietuvos okupantas ir toliau tęsia visame pasaulyje stengdamasis įvairiais būdais paslėpti ne nauja, o tą patį seną ir klastingą veidą dengdamas vis naujomis kaukėmis.

ALT S-gos Seimas, kaip vyriausias S-gos reikalų sprendėjas, atsižvelgdamas į laiko ir gyvenimo tikrovę, be kitų svarbių klausimų sprendimo, turėtų aiškiai ir nuoširdžiai pasisakyti, kuriuo keliu savų idealų sieksime. -- Ne visose organizacijose galima pasitenkinti rezoliucijų priėmimu. Kai kuriose iš jų vyksta darbas, jis privalo būti tęsiamas šiandien ir turi būti planuojami darbai ir veikimo sąlygos ateities. Viena tokių organizacijų yra Vilties draugija, -- rašė Dirvos vedamasis 1962.12.24 d.

Šias mintis aš norėčiau papildyti kita organizacija -- Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, glaudžiai bendradarbiaujančia su Vilties d-ją ir remiančia jos darbus, kurių abiejų suvažiavimui dabar skubiai ruošiamės.

Nors organizacijos kryptį numato jos užsibrėžti tikslai ir uždaviniai, įskaitant numatyti jos įstatuose, bet nėra paslaptis, kad kiekvienos organizacijos ateitis ir pasiekimas didele dalimi priklauso ir nuo jos vadovybės sumanymo ir energijos, -- kalbėję naujai išrinktas ALTS-gos pirmininkas Vytautas Abraitis prieš keturis metus Chicago įvykusia S-gos Seime. Be to, jis užakcentavo, kad nuo organizacijos vadovybės sugebėjimų vadovauti t.y., sugebėjimų konkrečiai darbai eiti prie įgyvendinimo org-jos uždavinių ir tikslų, priklauso jos ateitis, jos svoris ir populiarumas visuomenėje. Ir tik nuo org-jos vadovybės energijos ir sugebėjimų priklauso įtraukimas visų org-jos narių užsibrėžtiems darbams atlikti. Ir jis pasidžiaugė, kad iki tol buvusios visos Sąjungos vadovybės narių nei lietuvių visuomenės neapvyly, Sąjunga augo, stiprėjo ir plėtė savo veiklą.

Šioji ALTS-gos vadovybė su Vytautu Abraitiu priešakyje savo pareigas ėjo dvi kadencijas. Artėjančiam Seime, kuris įvyks š.m. gegužės 29 ir 30 dienomis, Statler Hotel, New York, ši vadovybė suvažiavusiems atstovams pateiks savo veiklos ataskaitą, kurią Seimas įvertins ir išrinka naują vadovybę. Klausimų daug ir visi svarbūs, o laiko mažai, todėl iš anksto juos apsvaistykim ir Seime pasisakysim.

joje ir Salaziečių užlaikomoji lietuvių gimnazija Italijoje. Gali būti, kad ir daugiau mokyklų naudoja šiuos vadovėlius, išgytus per knygų platintojus. Pavieniai asmenys naudoja Anglijoje, Australijoje ir Vakarų Berlyne.

A. Dundulis

Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos išleisti Lietuvių Literatūros keturi tomai. V. Noreikos nuotrauka

Taigi, be tinkamų lietuvių literatūros vadovėlių neįmanoma našus lituanistinis švietimas, todėl nutarta paruošti naujus. Bessvarstant lietuvių literatūros vadovėlių paruošimo klausimus, buvo nuspręsta rengti kiekvienai klasei atskirą knygą, kurioje būtų vadovėlinė medžiaga ir su ja susijusi skaitinių dalis. Ši skaitinių dalis turėtų nors dalinai paduoti skaitytinąją grožinę literatūrą.

Ilgamečiai šios mokyklos mokytojai J. Masilionis ir D. Velička sutiko paruošti reikiamuosius vadovėlius. Penktajai ir šeštajai kl. (I-ją ir II-ją d.) paruošė Domas Velička, o septinajai ir aštuntajai kl. (III-ją ir IV-ją d.) -- Juozas Masilionis.

Šiuos vadovėlius ruošiant, laikytasi Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos lietuvių literatūros programos, kurios pagrindu yra tradicinė nepriklausomos Lietuvos programa ir 1948 m. Vokietijoje revizuota ir išleista. Paruoštuosius rankraščius peržiūrėjo šioje mokykloje dirbę ar dirbantieji kiti lituanistai mokytojai. Jie taip pat talkininkavo spausdinant, korektūras talsydam.

Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos Mokytojų Taryba su Tėvų Komitetu nutarė patys leisti šiuos vadovėlius, o darbo vykdymui buvo sudaryta "Vadovėlių Leidimo Komiteta", į kurią įėjo A. Dundulis, Algirdas Kuraitis ir Ignas Vingelis. Vėliau, mokyklos Tėvų Komiteto kasmet besikeičiant, į komitetą buvo įėję Juozas Šlaivas, o po jo išėjimo -- Fabijonas Valinskas. Alg. Kuraitis išėjus iš šios komisijos išdėtininko pareigų, į jo vietą buvo pakviestas ekonomistas Leonas Raslavičius. Šiuo metu šioje komisijoje tebedirba A. Dundulis, L. Raslavičius ir Fab. Valinskas, tvarkydami įvairius išleisčių vadovėlių reikalus.

Vadovėlių Leidimo Komitetas išdėtininkas Alg. Kuraitis sutarė su M. Morkūno spaustuve palengvinti sąlygomis išleisti visas keturias lietuvių literatūros dalis. LB Centro Valdyba 1958 m. buvo užtikrinusi duoti vienkartinę \$1000 paramą. Šis užtikrinimas pasiliko tik gražu, bet neiš-

tesėtu pažadu. Mokyklos vadovybė 1959 m. kreipėsi prašydama benuošimtinės paskolos į Illinoiso Lietuvių Prekybos Rūmų Direktorijų Tarybą ir į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje valdybą. Vėliau teko patirti, kad prašomųjų paskolų negaus.

Tų pačių metų balandžio mėn. 12 d. mokyklos direktorė A. Rungytė pranešė, kad jai prašant, Marija Rudienė, tuo metu buvusi šios mokyklos Motinų Klubu pirmininkė, pažadėjo suteikti 4,000 dol. Ji pirmoji ir ištiesė pagalbos ranką lituanistiniam švietimui, nes jos pažadas reikiamu laiku buvo įvykdytas. Šios mokyklos Tėvų Komitetas ir Motinų Klubas skyrė po 1,000 dol. Dr. Vydmno Studentų Šalpos Fondas benuošimtiniai paskolino 500 dol., vysk. Vinc. Brizgys iš a.a. kun. dr. Jono Mockaus palikimo skyrė 500 dol., L. ir B. Bendoračiai paaukojo 500 dol., J. Bačiūnas -- 100 dol. ir kiti po mažiau.

Didelė pagarba ir padėka priklauso Draugo ir M. Morkūno spaustuvių vadovybėms, sudariusioms palankias vadovėlių leidimo sąlygas. Ypatinga pagarba ir padėka priklauso visiems asmenims, suteikusiems piniginę paramą, be kurios šie vadovėliai nebūtų pasiekę tų asmenų, kurie jais dabar naudojami.

Turimomis žiniomis vadovėliais naudojami šios mokyklos: Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, Cicero Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla, pranciškonų išlaikomoji lietuvių gimnazija Kennebunkporte, Toronto lituanistinė mokykla, Clevelando lituanistinė mokykla, Vasario 16-sios Lietuvių Gimnazija Vokietij-

ATSILANKĘ Į DIRVĄ 6907 Superior Ave.,

rasite ne tik naujausių ir seniau išleistų lietuviškų knygų, bet yra gausus pasirinkimas plokštelių, rankų darbo medžio drožinių, audinių ir gintaro išdirbinių.

Istaiga atdara kasdien iki 5:30 val. vak. šeštadieniais iki 2 val. p. p.

VILTIES SPAUSTUVĖ
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Phone (216) 431-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius.
- Patarnauja organizacijoms, bendrovėms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose -- reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* DR. INŽ. A. NASVYTIS yra pakviestas laikyti paskaitą 32 Ward respublikonų klubo susirinkime balandžio 27 d. 8 val. vak. Slovėnų salėje 15333 Waterloo Rd.

Klubo vadovybė: pirm. adv. G. Vainovich, vicepirm. V. Jokūbaitis, M. Milnar, maloniai kviečia lietuvių visuomenę į šią paskaitą atsilankyti.

* BALFO AUKOTOJŲ sąrašė, spausdintame Dirvoje, per klaidą buvo praleisti šie aukotojai: A. Mikolaitis, A. Juozaitis, B. R. Snarskiai, J.K. Starinskai, L. B. Staškūnai, J. Švarcas ir J. Kaklauskas

FSS SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Į FSS (Filisterių Skautų Sąjungos) suvažiavimą, kuris įvyks ta gegužės mėn. 29, 30 ir 31 d. suvažiuoja iš visos Amerikos ir Kanados skautai akademikai baigę aukštuosius mokslus. Tikimasi sulaukti apie 100 asmenų. FSS, kaip dalis Akademinių Skautų Sąjungos, yra viena iš stipresniųjų jaunimo ir vyresniųjų baigusių studijas skautų organizacija. Didelė dalis FSS narių yra įsigiję PhD ir MS mokslo laipsnius jau šiame krašte ir užima atsakingas vietas. Iš Los Angeles atvyksta dr. A. Avižienis, inž. L. Grinius, didelis būrys filisterių iš Chicago, Detroito, New Yorko, Bostono, Toronto ir kitur.

Suvažiavimo metu skautai akademikai be uždarų paskaitų turės literatūrinį, muzikų bei dainos vakarą ir meno parodą. Gegužės mėn. 30 d. puošnioje už miesto salėje (Hospitality Inn 90 ir 91 kelių sankryžoje) yra rengiamas suvažiavimo dalyviams ir kviesiems svečiams pavasario balius. Maždaug prieš 10 metų Clevelande įvyko panašus suvažiavimas, tačiau FSS per dešimtmetį tiek skaičiumi tiek intelektualiniu pajėgumu trigubai išaugo.

Clevelando Akademikai skautai, vadovaujami Fil. D.S. Mato, kruopščiai ruošiasi priimti suvažiavimo dalyvius ir užtikrinti šio suvažiavimo pasisekimą.

* Kaip palikti namus šeimai be skolos, nelaimės atveju. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 531-2211.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 2 D. Motinos dienos minėjimas, Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 8 D. Čiurlionio Ansamblio 25 metų jubiliejaus proga, pagerbimo akademinis banketas šv. Jurgio parap. salėje. Rengia Č.A. Sidabrino Jubiliejaus Komitetas.

GEGUŽĖS 9 D. Čiurlionio Ansamblio 25 metų jubiliejaus sukaktuvinis koncertas, Clevelando Muzikos Instituto salėje. Rengia Č.A. sidabrino Jubiliejaus Komitetas

GEGUŽĖS 9 - BIRŽELIO 5 D. D. dail. Vytauto IGNO tapybos ir grafikos paroda Gallery International patalpose.

GEGUŽĖS 15 D. Lietuvių salaziečių gimnazijai paremti vakaras.

GEGUŽĖS 16 iki 23 D. Tėvo Alg. Kezio, S.J., foto paroda. Atidarymas gegužės 16 d. 3 val. Čiurlionio Ansamblio namuose. Ruošia Giedros korporacija.

GEGUŽĖS 30 D. Katalikų Moterų S-gos 35 metų sukakties proga banketas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽĖS 22 D. Clevelando vyrų okteto koncertas - balius šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia LSK Žalbas.

GEGUŽĖS 29, 30, 31 D.D. A.S.S. Filisterių Skautų S-gos suvažiavimas ir studijų dienos su programa Čiurlionio Ansamblio namuose.

BIRŽELIO 5 D. Dainavos stovyklai remti parengimas.

BIRŽELIO 6 D. Šv. Kazimiero liet. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

BIRŽELIO 13 D. Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos gegužinė.

BIRŽELIO 20 D. Lietuvos okupacijos -- bausių birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT.

BIRŽELIO 27 D. Kariui paremti gegužinė Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia L.V.S. Ramovė.

LIEPOS 4 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis kuopos nariams ir svečiams Čiurlionio Ansamblio sodelyje.

RUGSĖJO 25 D. Dirvos sukaktuvinis banketas šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 2 D. Neringos ir Pilėnų tuntų tėvų komitetų rengia-

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(7)

Jungtinės Amerikos Valstybės balandžio 1 d. išleido propagandinį 5 centų pašto ženklą, skirtą kovai su vėžio liga. Piešinyje -- užrašai, stetoskopas ir mikroskopas.

INDIJA, šių metų pradžioje Bombėjaus mieste įvykusio eu-charistinio kongreso ir popiežiaus Povilo VI lankymosi proga atžymėti, išleido 15 np. pašto ženklą su apaštalo šv. Tomo statula. Statula randasi kurioje nors Indijos bažnyčioje.

Šv. Tomas (anksčiau lietuviškai vadintas ir Tamošium), iš aramųjų kalbos "Thomas -- dvynys", buvo vienas iš dvilikos Kristaus apaštalų, savo kilmę greičiausiai gallicijetis. Jis minimas Evangelijose ir apaštalų darbų aprašymuose. Žinomas pasakojimas, kad jis nepatikėjęs į Kristaus prisikėlimą, kol neįdėjęs piršto į Jo žaizdas (iš čia priežodis -- Tomas netikėlis). Kai Kristus jam pasirodė ir liepė įsitikinti, Tomas tikėjęs ir, kaip ir kiti apaštalai, išvyko į pasaulį skelbti Evangelijos. Apaštalas Tomas skelbė Kristaus mokslą Sirijoje, vėliau per Arabiją, Persų įlankos pakraščiais, nukeliavo net iki pietinės Indijos. Čia karaliaus Misdajaus įsakymu buvo nužudytas. Jo palaikai vėliau buvę atgabenti į Odesą, Rusijoje. Indijoje yra išlikusios krikščionių salos, vadinamos "Tomo krikščionimis", o netoli Madraso yra kal-

mas balius šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 16 D. Čiurlionio Ansamblio balius.

SPALIO 17 D. Pietūs. Rengia Vysk. M. Valančiaus mokyklos tėvų k-tas.

SPALIO 23 D. Šv. Kazimiero liet. mokyklos parengimas.

SPALIO 24 Kristaus Karaliaus minėjimas Naujosios Parapijos salėje.

SPALIO 30 D. Lithuanian Village Bendrovės tradicinis metinis balius Lietuvių salėje.

SPALIO 31 D. tradicinė vakarienė Naujosios Parapijos salėje.

LAPKRIČIO 6 D. Vakaras jaunimui. Rengia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

LAPKRIČIO 27 D. Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia L.V.S. Ramovė.

GRUODŽIO 26 D. Kalėdų Eg-lutė. Ruošia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

GRUODŽIO 31 D. Tradicinis Lietuvių Bendruomenės Naujųjų Metų sutikimas, šv. Jurgio parapijos salėje.

* Ieškoma moteris vaikų priežiūrai. Tektų gyventi kartu. Reikalinga anglų kalba. Geras atlyginimas. Rekomendacijos. Tel. WY 1-2828.

(47-9)

REIKALINGOS MOTERYS

Mokinės prie suvamu mašinų

Mokins kvalifikuotus asmenis mūsų įmonės darbui. Darbas pastovus ir teikia akordinio darbo uždarbį.

Kreiptis nuo 8 val. iki 5 val. p. p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 West 53 St.
Tel.: 961-6000.

nas, vadinamas šv. Tomo kalnu, kur apaštalas buvęs nužudytas. Jo šventė yra XII.21 d.

IZRAELIS išleido 3 p. ženklų seriją su senovės laikų tvirtovės Masados griuvėsių vaizdais. Masada (dabar vakarinėje Sirijos dalyje) buvo paskutinė žydų gynimosi tvirtovė sukilimo prieš romėnus metu. Prie pašto ženklų esančiuose priedėliuose pasakyta žydiškai ir angliškai "Masada shall not fall again".

63 metais prieš Kristų Palestina buvo nukariuota romėnų ir prijungta prie Sirijos provincijos, o ją valdyti buvo pavesta pusiau žydiškai Erodių giminėi. 66 metais po Kristaus žydai, nepakęsdami žiurais romėnų valdymo, sukilo ir ryžosi jais nusikratyti. Tačiau, kad ir kaip ryžtingai jie kovojo, sukilimas 73 m. po Kr. buvo numalšintas. Jeruzalė sugriauta, bažnyčia -- žydų vienybės sim-

bolis -- sugedinta. Ilgiausiai žydai laikėsi Masados tvirtovėje, įrengtoje aukšta kalnuose, bet galop ir ji romėnų buvo palinta.

MEKSIKA išleido 4 p. ženklų seriją 400 metų draugystei su Filipinais atžymėti. Piešiniuose parodyti: senovinis Ramlojo vandenyno žemėlapis, burlaivis, filipinietis Dr. Jose Rizal ir ispanas Miguel Lopez de Legaspi. Pastarąjį čia ir dedame.

Filipinų salas pirmasis atrado portugalų keliautojas Ferdinandas Magelanas 1521 m. Netrukus jose pradėjo lankytis ispanai, dalis jų atvykę iš Naujosios Ispanijos (Meksikos), ir tarp ispanų bei portugalų kilo ginčai, kam salos turį priklausyti. 1542 m. salos buvo pavadintos Islas Filipinas -- tuometinio ispanų sosto įpėdinio (vėliau karaliaus) Pilypo II garbei. Galop ispanų konkvistadorius Miguel Lopez de Legaspi (apie 1510, 1572) su savo laivynu iš Meksikos Ramlojo vandenyno uosto Acapulco 1564 m. išplaukė užimti salas. Jis išlipė Luzon saloje ir, sutikdamas tik menką pasipriešinimą, greit užėmė visą salyną. 1572 m. jis įkūrė salų administracinį centrą -- Manilos miestą. Tuoj po užėmimo į salas atvyko ispanų misionieriai, kurie apkrikštijo gyventojus. Iki 1821 m. Filipinai buvo Meksikos vicekaraliaus žinionė, po to perėjo tiesioginai Madrido žinion. Ispanų valdymas Filipinuose truko iki XIX amžiaus pabaigos.

SOV. SAJUNGA išleido 3 p. ženklų seriją poeto M. Lermontovo 150 metų gimimo sukakčiai atžymėti.

Michail J. Jurjevič Lermontov (1814 -- 1841), rusų poetas, beletristas ir dramaturgas, rusiškojo romantizmo atstovas, buvo caro armijos karininko sūnus, gimeš Tarchani dvare. Tulos gubernijoje. Jo prosenelis buvo

TĖVŲ KOVA UŽ LIETUVYBĖS IŠLAIKYMĄ

Londono (Ontario) lietuviai ir vėl susilaukė tikrai įdomios ir aktualios paskaitos. Šį kartą apie tėvų kovą už lietuviybės išlaikymą kalbėjo pedagogas, vadovėlių autorius Antanas Rinkūnas, šiuo metu dirbęs Toronte angliškoje mokykloje.

Išvykdamį iš Lietuvos pažadėjom savo prieauklį išauginti ir paruošti Lietuvai. Tačiau dabar, po 20 metų, matome, kad savo pažadams tęsėti sutinkame tiek daug klincių ir mums iš viso sunkiai sekasi. Tiesa, mums - senesniems, lietuviybės problemos nėra. Tik priaugančioji karta dažnai atvejais neįstengia suvokti pilnos lietuvių sąvokos. Tiesa, šiai sąvokai gali būti daug aptarimų. Dr. Juozas Girnius su tuo tvirtai riša tautinę kilmę ir aplinką, kurioje gyvenama. Tai gi mūsų vaikai pagal kilmę -- lietuviai, bet gyvenamoji aplinka turi taip didelę įtaką, kad net kartais bando atsverti tautinę kilmę. Panašių pavyzdžių galime rasti ir mūsų istorijoje. Vytauto Didžiojo laikais apie Traikus susitelkė nemaža totorių. Lietuviška aplinka taip juos paveikė, kad jų totorių palikuonys laiko save lietuviais ir labai įsižeistų, jei kas juos bandytų kitaip vadinti.

Todėl mums pirmiausia reikėtų stengtis tą svetimąją kultūrą aplinką mažinti, o lietuvišką kultūrą aplinką būtinai išlaikyti ir didinti, kad ji galėtų pirmąją atsverti. Ir tam reikėtų dviejų sąlygų. Pirmą -- lietuviškos kultūros aplinką turėtų būti imponuojanti. Antra -- mūsų jaunoji karta lietuvišką kultūrinę aplinką turi priimti savanoriškai, ne-verčiamai.

Lietuviškos kultūros aplinka gali būti mūsų šeimos. Todėl mūsų pastangos išauginti ir paruošti jaunąją kartą Lietuvai galėtų būti suskirstytos į tris periodus.

I. Vaikai iki 5 metų. Moderni psichologija šiam laikotarpiui skiria labai daug reikšmės. Čia vaikai gauna visų pagrindinių papročių užuomazgą. Čia galima jiems įskiepyti meilę ir pagarbą tėvams. Šeimoms labai daug gali

padėti lietuviški vaikų darželiai. Jie būtini visose mūsų kolonijose. Tik galia, kad vis dar neturime vadovėlio šio amžiaus vaikams. Ten, kur vaikų darželių nėra, juos turėtų atstoti šeima, bet joki būdu vaikai neleistini į svetimus darželius.

Pedagogas L. Dambritas savo puikioje knygelėje apie lietuvišką auklėjimą siūlo mažus vaikus atskirti nuo svetimos aplinkos, bet tatal neįmanoma. Jei kam kiltų klausimas, kada reiktų pradėti vaikus angliškai mokyti, tai žinotina, kad to visai nereikia prieš mokykliniame vaikų amžiuje. Pirmą reikla pradėti vaikus mokyti lietuviškai. Nesibaiminti, kad vaikas dar per jaunas. Lietuviškam mokymui vaikai gali būti imlūs ir pajėgūs net nuo 3-4 metų. Tai gi lietuviškai skaityti vaikai turėtų mokėti dar prieš eidami į anglišką mokyklą.

II. Mokyklinio amžiaus vaikai. Dėl temos platumo paskaitininkas plačiau nelietė lituanistinių mokyklų, tik pažymėjo, kad jos per gyvena arba eina į krizę. Reikia joms didelių reformų ir tam didelių lėšų. Vargau norėsimės atsisakyti nuo dabartinio asmeninio patogaus gyvenimo būdo, kai mums sūlytis suteikti tam didesnes lėšas. Tačiau jei to nepadarysime, -- žengsime į mūsų prieauglio praradimo kelią.

Toliau paskaitininkas davė keletą patarimų tėvams, kurių vaikai lanko angliškas mokyklas.

Tėvai niekad nekalka su vaikais kitaip, tik lietuviškai. Štai būdingas faktas. Toronto mokyklų inspektorius išleido aplinkrašty, kur siūloma tėvams su vaikais kalbėtis tik gimtąja kalba. Nors inspektorius tai padarė kitų tikslų vedinas, bet šis jo siūlymas mums lietuviybės išlaikymo reikale tik padeda. Tėvai savo vaikų niekad nemoko svetimų kalbų. Pagaliau tėvai joku būdu iš vaikų nesimoko svetimų kalbų.

III. Pomokyklinis amžius. Daug kas šį laikotarpį bando taip apibūdinti: "mes likome, o vaikai nuėjo sau...". Tačiau šitokiai padėčiai esant nereikia vieniems kitų kaltinti, o reikla ieškoti išeities. Pirmiausia su vaikais išsiaiškinti kas bloga, kur galimi dar kompromisai ir kas būtina padėčiai atstatyti. Žinoma, šitokiu būdu tėvų ir vaikų išsiskyrimų galima išvengti, jei naudos jasi apsaugojimo priemonėmis. Pirmiausia čia gelbsti geras tėvų pavyzdys. Šeimoje priimti papročiai ir dėsniai privalomi visiems. Negalima niekam vienai pasakyti, o kitaip daryti. Negali būti dviejų moralų. Nevartotina taisyklė: "taip pasakiau, taip ir turi būti..." Leistinos diskusijos tarp tėvų ir paauglių ir rastina po išsiaiškinimo ir tikrinimo sutarimas. Net mokykloje -- klasėje panašios diskusijos jau vartojamos.

Pagalau du dalykai šeimoje turėtų klestėti: tėvų meilė bei autoritetas ir jauti - nuoširdi namų šiluma, kuri visus šeimos narius jungtų ir trauktų prie savęs. Tada būtų išvengta išsiskyrimų. Dažnai vaikai išeina, kai jiems nemėla ar net nepakenčiama šeimoje būti.

Nors lietuvių tarpe tokių atsisiskyrimų rečiau būna, tačiau jaunos lietuviškos šilumos šeimoje mums būtinai reikla daugiau kaip bet kada anksčiau.

L. E-tas

Naturally SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and REMODELING LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

PETRUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondui ALT S-gos Elizabetho, N. J. skyrius per išdininką J. Damijonaitį prisiuntė 177 dol. auką.

• Inž. Jonas Jurkūnas bus pagrindiniu kalbėtoju ALT S-gos Seime gegužės 29 ir 30 dienomis New Yorke.

• Antanas Senikas, ALT S-gos vicepirmininkas, Balfo Centro valdybos išdininkas ir kitų organizacijų veikėjas savaitę atostogų pasiskyrė lietuviškiems organizaciniais reikalams. Balandžio 21 d. lankėsi Clevelande, o balandžio 24 d. dalyvavo BALFo direktorių suvažiavime Chicagoje ir Chicago Akademinio Tautinio Sambūrio susirinkime padarė pranešimą.

• Albinas Trečiokas yra Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo rengimo komiteto pirmininkas, Jurgis Kiaunė registracijos komisijos pirm., Jurgis Sirusas banketo rengimo komisijos pirm. ir Emilija Čekienė spaudos ir informacijos komisijos pirmininkė.

BERNIUKŲ STOVYKLA
KENNEBUNKPORTE

Tremtinams atvykstant į šį kraštą, pranciškonai pirmieji pradėjo organizuoti vasaros stovyklą berniukams. Šiandieną jau būtų sunku suskaičiuoti, kiek šioje stovykloje yra jaunimo vasaras praleidę.

Daugelis pirmųjų stovyklautojų yra jau vedę ir netrukus jų vaikai pradės čia lankytis. Šiemet ši stovykla vyksta suaktyvėjus ženklu, nes ji yra peržengusi penkioliktuosius metus. Jei pirmaisiais metais stovyklautojai buvo dar Lietuvoje gimę, tai dabar jau visi yra šiame krašte. Nuostabu, kad į ją siunčia net trečiosios kartos lietuvius arba geriau sakant, savo anūkus.

Sunku būtų rasti idealesnę vietą jaunimui vasaroti. Atlantas už kelių minučių, sodyboje baseinas erdvi vieta, žaliuojantys miškai ir parkai. Svarbiausia dargi, kad stovyklautojai gali naudotis Giminazijos patalpomis klasėmis ir jos įrengimais.

Registracija šiai vasarai yra jau prasidėjusi. Stovykla tęsis nuo liepos 2 iki 29. Mokestis visiems priimanamas. Informacijai ir registracijai rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, S.J.

LIETUVIŲ SKAUTŲ VYČIŲ
SĄSKRYDIS

Lietuvių Skautų Sąjungos, Atlanto Rajono Skautų Vyčių Skyrius rengia savo 40 veiklos metų Jubiliejinį sąskrydį. Jis įvyks gegužės mėn. 1 ir 2 d.d. Maironio parke, Worcester, Mass. Visi rajono skautai vyčiai ir lietuvių visuomenė raginami dalyvauti. Tuo pačiu laiku, ir ten pat įvyks rajoninis vyresniųjų skautų vadų sueiga. Sudaryta labai įvairi ir vertinga dienotvarkė. Šeštadienio vakare, geg. 1 d., įvyks meno vakaras, kurio programą išpildys skautai vyčiai ir vyr. skautės. Po to bus šokiai.

Suvažiavimo dalyvių registracinis mokestis yra \$6,00 asmeniui. Jis padengia maistą dviem dienoms, nakvynę, jei reikia ir bilietą šokiams, kuris atskirai kainuoja \$1,50 asmeniui. Sekmadienį, po pietų bus viešos diskusijos, kuriose bus svarstoma lietuvių visuomenės išelvijoje kova Lietuvos laisvei atgauti. Bus bandoma atrasti tiesesnis kelias, kuriuo lietuviai skautai vyčiai galėtų geriau ir veikliau prisidėti prie šio darbo. Bus taip pat diskutuojami skautų ateities planai.

L.S.B. Atlanto Rajono Vadija.

* VINCAS IR MARIJA DABRI-LAI iš Worcesterio, Mass., paaukojo Lietuvii Fondui 100 dolerių.

* LB CHICAGOS APYGARDOS VALDYBOS posėdy balandžio 11 d. tarp daugelio kitų klausimų svarstyta ir nutarta, kartu su Chicago Lietuvos Taryba, organizuoti birželio įvykių ir Lietuvos pavergimo 25 metų minėjimą. Tam reikalui sudaryta specialii komisija, kurioi įeina: Antanas Šantaras, Stepas Ingaunis ir Valerijonas Šimkus.

Pasidžiaugta gražiai praves-tais ir su dideliu pasisekimu praejusiais tautinių šokių mokytojų kursais ir nutarta panašiu pavyzdžiu sekančiais metais suorganizuoti sporto instruktorių kursus. Sporto instruktorių kursų organizavimu pavesta rūpintis Karoliui Avižienii.

Lietuvių Bendruomenės idėjos populiarinimo visuomenėje reikalui nutarta suorganizuoti Bendruomenės pusvalandžius abiejose Chicagoje veikiančiose lietuvių radioj programose.

Chicago moksleivių pavasario šventė įvyks gegužės 23 d. Bučo sodyboje, Willow Springs, Ill. Numatoma, kad šioje šventėje dalyvaus apie 800 mokyklinio amžiaus jaunimo. Visi Apygardos valdybos nariai įsipareigojo se-

DIRVOS NOVELĖS KONKURSO PREMIJOS ĮTEIKIMO AKTAS

ir

BALIU S

įvyks gegužės 8 d., 7:30 v. v., šeštadienį, Balio Pakšto salėje,
2801 West 38th Street, Chicagoje.

Programoje: įteikimo aktas, meninė dalis, vakarienė ir šokiai. Meninėje dalyje dainuos Natalija Aukštuolienė, akompanuojant muzikui Antanui Kalvaičiui. Aktorė Eglė Vilutienė skaitys ištraukas iš premijuotos novelės.

Šokiams gros BALIO PAKŠTO orkestras.

Įėjimas su vakariene \$5.00 asmeniui.

Staliukus užsisakyti (iki gegužės 5 d.) pas Bronę Paplėnienę, 5647 So. Wood St., telefonas RE 7-8186 nuo 6-9 v. v. ir pas Elena Matutienę, 2022 West 51st St., tel. PR 8-4236.

RENGIMO KOMISIJA CHICAGOJE

Lietuvių Bendruomenės Marketparko apylinkės vadovybė pasitarimui įvairiais reikalais, aplankė prelatą Černiauską.

Šį šeštadienį, gegužės 1 d., 7 val. vakaro Čiurlionio galerijoje atidaroma grafikos darbų paroda. Parodoje dalyvauja Australijoje gyvenę lietuviai E. Kubbas, V. Ratas, H. Šalkauskas, A. Šimkūnas ir A. Vaičaitis. Paroda tęsis iki gegužės 9 d. Lankymo valandos: savaitgaliais 12-9 v. v., šikiadieniais 7-9 v. v. Visuomenė yra maloniai kviečiama atsilankyti.

Santara-Šviesa

kančiam posėdžiui paruošti 1965 metų veiklos planus savo darbų srityse ir pateikti diskusijoms bei tvirtinimui.

Sekantį posėdį nutarta šaukti gegužės 2 d.

BOSTON

* LB BOSTONO APYLINKĖ balandžio 10 d. turėjo metinį visuotinį susirinkimą. Susirinkimas išrinko apylinkės valdybą ir revizijos komisiją. Į valdybą išrinkti: H. Čepas, J. Kapočius, inž. Kruopis ir A. Matjoška. Naujai valdybai suteikta teisė pasiųsti dar vieną valdybos narį. Į revizijos komisiją išrinkti: Just. Vaičaitis, Angelė Vakauzienė ir Šimėnas.

* KUN, BALTRAŠIŪNAS, balandžio 12 d. buvo sušaukęs Bostono lietuvių organizacijų atstovus pasitarimui. Buvo svarstoma Lietuvos pavergimo 25 metų minėjimas. Sudarytas komitetas: kun. Baltrašius, adv. J. J. Grigalius, inž. V. Izbičkas, inž. Dačys, A. Andriulionis, A. Matjoška ir F. Zaletskas.

Minėjimas numatomas išdviejų pagrindinių dalių: mitingas miesto parke ir iš ten žygis į Bostono katedrą.

* DR. JUOZŲ GIERNIUI, jo 50 metų amžiaus sukakties progą rengiamas pagerbimas gegužės 22 d. Lietuvių Piliečių D-jos didžiojo salėje. Bus akademija, meninė programa ir vaišės. Pagerbimui rengti yra sudarytas komitetas: inž. E. Čibas, inž. J. Dačys, Irena Eivienė, inž. Z. Gavelis, rašyt. A. Gustaitis, Pranė Kaladienė, J. Kapočius, stud. Giedrė Karosaitė, dr. Stasys Jasaitis, Antanas Mažiulis, inž. Česlovas Mickūnas, dr. Juozas Navickas, Bronius Paliulis, rašyt. St. Santvaras, red. Jackus Sonda ir stud. Paulius Žigas. Meninės programos paruošimu rūpinasi: rež. Aleksandra Gustaitienė, rašyt. Ant. Gustaitis, dail. Vik. Vizgirda ir stud. P. Žigas. Pageidaujama, kad dalyviai už-

siregistruotų iki gegužės 17 d. pas Z. Gavelį, tel. AN 8-6747.

* BIKČIENĖS IR DAUGELIENĖS KONCERTAS įvyks gegužės 2 d. paremimui jaunimo namų statybos Putname.

BOSTONO JŪRŲ SKAUTŲ-ČIŲ STOVYKLA

Lietuvių Jūrų skautijos Nemuno tuntas rengia dviejų savaitių stovyklą, liepos mėn. 31 d. iki rugpjūčio mėn. 14 d. Tėvų Pranciškonų sodyboje Kennebunkport, Maine.

Stovyklos mokestis: vienam -- 1 sav. 25 dol., dviem sav. 40 dol., savaitgalis 7 dol., o jei iš šeimos stovyklausi du: 1 sav. 40 dol., 2 sav. -- 70 dol.

Tomis sąlygomis mielai priimsim ribotai kitų tuntų jūros ir žemės skautų-čių norinčių kartu stovyklauti.

Registruotis įmokant 10 dol. asmeniui iki liepos mėn 15 d., pas tuntininką P. Jančauską, 48 Stackton St., Dorchester, Mass. Tel. 298-4078 arba pas j. sk. M. Manomaitį.

Balandžio mėn. 3 d. įvyko Nemuno tunto tėvų komiteto susirinkimas, kuris perrinko tą pačią valdybą 1965 m. -- pirm. Irena Manomaitienė.

Laivų statybos inž. Edvinas Prantis (Pranaitis), senosios kartos lietuvių išelvių sūnus, įrašė savo sūnų į lietuvių jūrų skautus ir padovanojo Nemuno tuntui 14 p. puikią valtį.

Tarėsi Knygų Lentynos reikalais

1948 m. Memmingene lietuvių tremtinių stovykloje Aleksandras Ružancovas įkūrė Lietuvių Bibliografijos Tarnybą (LBT), kuri tęsė ir tebetęsia Nepriklausomos Lietuvos laikais pradėtą bibliografijos darbą. 1950 m. LBT perkelta į JAV-bes ir įkurdinta Danvillės mieste, Illinoiso valstybėje. Nuo pat įsikūrimo pradžios Tarnyba leidžia "Knygų Lentynos" biuletenį, kurio iki 1964 m. pabaigai išleista 137 numeriai.

Kaip KOVOTA ir LAIMĖTA

Biografinė ir istorinė lietuvių literatūra praturtėjo stambaus masto ir nepaprastai reikšmingu įnašu -- Antano Smetonos monografija, parašyta Aleksandro Merkečio ir išleista Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos.

Monografijoje aprašoma šio žymaus kovotojo, kultūrininko, visuomenininko ir valstybininko daugiasakė veikla.

Tautą brandinant laisvei, nusikratyti okupacijų jungu žygiuose A. Smetona visada buvo priekinėje kovos linijoje. Nepriklausomoje valstybėje jam teko vadovaujamas vaidmuo, kaip pirmam ir paskutiniui prezidentui. Tad jo biografija yra ir jo generacijos istorija.

Veikalą skaityti pravartu kiekvienam lietuviui, kuris neabejingas tautos likimui. Labai tinka kaip dovana šiame krašte mokslus baigiančiai jaunomenei.

Monografija didelio formato, 786 psl. (iš jų 32 p. iliustracijų), kietais viršeliais, su iliustruotu aplanku. Kaina \$12.50. Užsakymus (su čekiu ar perlaide) siųsti: K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Ind. 46313.

loms mainais už jų siunčiamus leidinius; likusioji dalis tenka negausiems prenumeratoriams.

Nors LBT vadovas ir kiti talinkinkai dirba nemokamai, sudaro nemažą išlaidų, kurias šiuo metu dengia Kultūros Fondas iš savo labai kuklių pajamų. Taigi, norint patikrinti svarbų LBT darbą, tektų paremti jos mecenatą -- Kultūros Fondą. Tokiomis min-timis baigė savo pasitarimą lietuvių bibliografijos darbuotojai.

Pasitarimo Danvillėje metu, iš kairės: Br. Kviklys, A. Ružancovas, Vladas Vijeikis, J. Dainauskas ir JAV LB Kultūros Fondo pirmininkas Z. Daillidka.

A. A.

BOLESLOVUI MASIULIUI,

buvusiam Valstybės Tarybos pirmi-ninkui ir Teisingumo Ministrui mirus, KATARINAI MASIULIENEI ir sū-nums VISVALDUI, ERDVILUI ir MINDAUGUI su šeimomis gilią užuo-jautą reiškia ir kartu liūdi

Grazina ir Domas Krivickai,
Janina ir Vytautas Jonynai,
Algirdas Gustaitis

A. A.

BOLESLOVUI MASIULIUI

mirus, jo žmonai KOTRYNAI, sūnums VISVAL-DUI, ERDVILUI, MINDAUGUI ir giminėms gi-lią užuojautą reiškia

Vladas Mieželis ir šeima